

Utbildningsinspektion i Björkhagens skola, förskoleklass och årskurs 1–9 samt Hammar- byskolan, förskoleklass och årskurs 1–5

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av Björkhagens skola och Hammarbyskolan	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av resultaten.....	3
Bedömning av genomförandet.....	5
Bedömning av förutsättningarna	8

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Björkhagens skola och Hammarbyskolan den 13–22 februari 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats ([www.skolverket.se/ Inspektion](http://www.skolverket.se/Inspektion)).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Stockholm och de bägge skolorna, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I skolan intervjuades elever, föräldrar, lärare, biträdande rektorer, rektor samt representanter för elevvården samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen. Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Björkhagens skola och Hammarbyskolan

Björkhagens skola	Antal barn/elever
Förskoleklass	77
Grundskola	780

Hammarbyskolan	Antal barn/elever
Förskoleklass	54
Grundskola	241

Björkhagens skola och Hammarbyskolan ligger i stadsdelen Skarpnäck på någon kilometers avstånd från varandra. Utbildningen omfattar förskoleklass och grundskola med årskurserna 1–9 vid Björkhagens skola samt förskoleklass och grundskola med årskurserna 1–5 vid Hammarby skola. Verksamheterna är organiserade i arbetslag. I Björkhagens skola finns tre arbetslag för årskurs 1–5 samt förskoleklassen medan årskurs 6–9 är indelade årskursvis. I Hammarbyskolan är arbetslagen vertikala och klasserna fysiskt placerade årskursvis bredvid varandra. Flertalet av eleverna vid Hammarbyskolan börjar i Björkhagens skola i årskurs 6.

Föreliggande rapport behandlar förskoleklassen och grundskolan. Kommunens ansvarstagande för skolbarnsomsorgen behandlas i kommunrapporten.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid de bägge skolorna och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskaper i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet Lpo 94).
- Skolan upprättar inte någon kvalitetsredovisning (1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Skolan erbjuder inte språkval i enlighet med författningarna (2 kap. 17-18 §§ grundskoleförordningen).
- Skolan ger inte elevens val (2 kap. 19-20 §§ grundskoleförordningen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Björkhagens skola bör förbättra elevernas möjlighet till inflytande över verksamheten i stort i årskurserna 6–9.
- Björkhagens skola bör utveckla ett arbetssätt som ger eleverna i årskurserna 6–9 möjlighet att integrera olika kunskapsområden så att de bildar en helhet samt utöka inslagen av diskussion, analys och reflektion i undervisningen.

- Skolornas individuella utvecklingsplaner bör utvecklas och förbättras så att det tydligare framgår vilka mål eleven skall sträva mot samt hur undervisningen i skolan skall stödja denna process.
- Skolan bör i högre utsträckning låta personalens kompetensutveckling ta utgångspunkt i verksamhetens prioriterade utvecklingsområden.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen, de nationella kursplanerna och programmålen.

Kunskaper

Inspektionen visar att förskoleklasserna i båda skolorna arbetar medvetet med att förbereda barnen för vidare skolgång. Barnens utveckling och lärande bedöms av personalen genom iakttagelser och samtal dels med barnen i grupp, dels enskilt. Vidare för personalen samtal om barnens lärande och utveckling såväl inom arbetslagen som tillsammans med föräldrarna. Inspektörerna vill särskilt framhålla förskoleklassens verksamhet vid Hammarbyskolan som på ett mycket medvetet sätt utgår från strävansmålen i arbetet med barnen. Resultatet av detta arbete visar sig i de redovisningar som barnen presenterar inom bland annat olika teman. Med utgångspunkt från vad som framkommer i inspektionen bedömer inspektörerna att barnen i förskoleklasserna ges goda, i vissa fall mycket goda, förutsättningar att utvecklas i den riktning som målen för skolorn anger.

Tabell 1. Sammanställt resultat av Nationella ämnesprov för år 5 i Björkhagens skola och Hammarbyskolan. Tabellen anger andelen elever (%) som enligt skolans bedömning uppnått målen i de nationella ämnesproven.

	År 2005	År 2006
Svenska	90	97
Engelska	91	97
Matematik	85	96

Källa: Skolornas egna uppgifter

Resultaten på de nationella ämnesproven i engelska, matematik och svenska för årskurs 5 bygger på skolans egna sammanställningar och visar att kunskapsresultaten i dessa tre ämnen varierar mellan åren 2005-2006. Framför allt har en klar förbättring skett i matematik. Vid inspektionen framkommer att lärarna har en god bild av elevernas kunskapsutveckling i övriga ämnen men att någon samlad bild av måluppfyllelsen i alla ämnen inte finns på skolövergripande nivå.

Enligt skolans egen sammanställning visar resultatet av de nationella ämnesproven i årskurs 9 att 98 procent av eleverna nådde målen i samtliga tre ämnen vårterminen 2006.

De betyg som sätts i slutet av grundskoletiden uttrycker i vad mån eleverna har uppnått de mål som anges i kursplanerna för olika ämnen. Betygsresultat för Björkhagens skola skolan redovisas i tabell 2.

Tabell 2. Slutbetyg i Björkhagens grundskola år 2005 och 2006 enligt statistik från Skolverket.

	Skolan		Kommunen		Riket	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Meritvärde	220,0	233,5	221,3	221,9	206,3	206,8
Andel (%) med fullständigt slutbetyg	91,4	88,7	75,7	75,1	75,5	76,0
Andel (%) behöriga till nationella progr.	95,2	96,9	89,2	90,0	89,2	89,5

Av tabellen framgår att betygen i Björkhagens skola generellt sett är högre än i kommunen i övrigt och i riket. Skolans resultat avseende meritvärde och andel elever med betyg i alla ämnen når upp till de förväntade värden som Skolverkets beräkningsmodell SALSA¹ anger. En närmare granskning av skolans resultat för de senaste fem åren visar att resultaten kontinuerligt förbättrats under den aktuella perioden. Enligt rektorn och lärarna beror detta på ett medvetet kvalitetsarbete med tydlig målstyrning av undervisningen. Inspektörerna bedömer att eleverna uppnår goda kunskapsresultat men att skolan måste förbättra arbetet med uppföljning och utvärdering av skolans samlade resultat vad gäller elevernas kunskaper i förhållande till kursplanernas mål att uppnå i årskurs 5.

Normer och värden

Alla som arbetar i skolan skall enligt läroplanen främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön. Inspektionen visar att värdegrundsarbetet är prioriterat vid de båda skolorna. Eleverna upplever skolmiljön som trygg och uppger att kränkningar mellan elever och elever och personal är sällsynt förekommande. I elevintervjuer framkommer att eleverna i årskurs 6 vid Björkhagens skola upplever korridoren, där de fem klasserna är placerade, som trång. Detta får till följd att det relativt ofta är stökigt i korridoren och att bråk lätt uppstår. Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på den oro som eleverna i årskurs 6 upplever i korridoren och att arbetet med att förhindra incidenter bör intensifieras. I övrigt framgår av inspektionen att de vuxna på skolan agerar i enlighet med de rutiner skolan utarbetat i detta avseende. Inspektörernas bestående intryck efter besöket är att alla vuxna på skolan är medvetna om vikten av att dessa frågor ständigt diskuteras och att såväl rutiner och metoder utvecklas som att de vuxnas förhållningssätt är normgivande för elevernas beteende.

Vid lektionsbesök och i samtal och intervjuer uppfattar inspektörerna att frågor som rör till exempel alla människors lika värde och vikten av att respektera gemensamma beslut ges utrymme i undervisningen. Personal och elever har tillsammans utarbetat de gemensamma regler som gäller för skolan. Dessa är väl kända av eleverna och efterlevs av flertalet. De elever inspektörerna talar med känner också till hur man skall uppträda för att vara "en bra kompis". Eleverna är även väl medvetna om hur de ska gå tillväga om de ser en kamrat bli mobbad eller lämnad ensam på skolgården. I läroplanen uttrycks att eleverna skall få

¹ För att få en mer nyanserad bild av skolors betygsresultat än enbart genom att tillhandahålla de faktiska betygsresultaten som skolor uppnår, har Skolverket utvecklat Skolverkets Arbetsverktyg för Lokala Sambands Analyser - Salsa. Verktöget jämför i en statistisk modell kommuners och skolors faktiska betygsresultat avseende "andel elever som uppnått målen" respektive "genomsnittligt meritvärde" med ett modellberäknat värde. I denna beräkning tas hänsyn till bakgrundsfaktorer som föräldrars utbildningsnivå, andel elever med utländsk bakgrund och fördelning pojkar/flickor i kommuner och skolor. SALSA bör användas som ett underlag av flera vid analys av kommuners och skolors resultat.

reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. I samband med lektionsbesök observerar inspektörerna flera exempel på hur lärarna utgår från elevernas erfarenheter och intresse i undervisningen. Eleverna ger i intervjuer flera exempel på hur de får vara med och påverka undervisningen men framhåller samtidigt att detta varierar både mellan olika lärare och olika arbetslag. Inspektörerna noterar även en skillnad mellan de båda skolorna och konstaterar att inslagen av elevinflytande är betydligt färre på Hammarbyskolan. Dessa iakttagelser bekräftas även i elevintervjuer. Flertalet lärare genomförde utvärderingar som enligt lärarna ligger till grund för arbetet med att utveckla undervisningen. Inspektörerna bedömer att eleverna ofta ges möjlighet till inflytande över undervisningen men att variationen är stor mellan olika lärare och även märkbar mellan de båda skolorna.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet

Alla som arbetar i skolan skall förbereda eleverna för delaktighet och medansvar och för de rättigheter och skyldigheter som präglar ett demokratiskt samhälle. I varje klass eller undervisningsgrupp skall eleverna ges tillfälle att tillsammans med läraren behandla frågor som är av gemensamt intresse för eleverna. Den närmare utformningen skall anges i arbetsplanen.

Elevernas inflytande över den gemensamma miljön och skolövergripande frågor sker på båda skolorna genom elevråd. I varje klass finns dessutom tid avsatt för klassråd varje vecka. Hammarbyskolan har ett elevråd och Björkhagens skola två, ett för de tidigare årskurserna och ett för årskurserna 6–9. Eleverna i de tidigare årskurserna är överlag nöjda med det inflytande de utövar genom elevrådet och tycker att de frågor som avhandlas är viktiga och relevanta. Dessutom uppfattar inspektörerna att eleverna tycker att den träning de får i att framföra klassens åsikter i större fora och att delta i mer formaliserade demokratiska organ är personligt utvecklande. Däremot uttrycker de elever som ingår elevrådet för årskurserna 6–9 i Björkhagens skola, en frustration över att de varken tycker sig få gehör för sina förslag hos skolledningen eller återkoppling på de frågor som avhandlats vid elevrådets möten.

De föräldrar som inspektörerna kommer i kontakt med uttrycker överlag att såväl samarbetet med skolan som skolans information till föräldrar fungerar bra. Inspektörerna bedömer att eleverna vid de båda skolorna har möjligheter att utöva inflytande över den sociala, fysiska och kulturella skolmiljön men att elevernas möjligheter att avhandla frågor av gemensamt intresse för årskurs 6–9 bör förbättras. Vidare bedömer inspektörerna att skolornas samverkan med vårdnadshavarna fungerar väl.

Från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens ändamål är att främja barn och elevers rättigheter oavsett kön, etnisk

tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Den 15 oktober 2006 trädde nya bestämmelser i kraft som innebär att likabehandlingsplanen skall upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande skall anpassas efter ålder och mognad. Av inspektionen framgår att skolan har upprättat en likabehandlingsplan i september 2006 och att den i huvudsak är i enlighet med bestämmelserna. Planen är dock inte utarbetad i samarbete med eleverna varför inspektörerna vill påpeka att så bör ske.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

I läroplanen och kursplanerna anges mål att sträva mot och därmed inriktningen på skolans arbete. De kunskapskvaliteter som eleverna skall utveckla åstadkoms genom en varierad och balanserad sammansättning av innehåll och arbetsformer. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära skall utgöra en grund för undervisningen. Det är nödvändigt att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska fakta och förhållanden och inser konsekvenserna av olika alternativ.

Under lektionsbesöken vid Björkhagens skola, årskurserna 1–5, ser inspektörerna en stor variation av arbetssätt och arbetsformer där eleverna ges tillfälle att utveckla de kunskapskvaliteter som beskrivs i läroplanen. Inspektörerna observerar, som redan nämnts, vid ett flertal tillfällen att lärarna utgår från elevernas frågeställningar och tidigare erfarenheter samt anstränger sig för att göra undervisningen meningsfull för eleverna. Vid samtal med elever, lärare och skolläda framkommer att skolan utgår från läroplanens mål att sträva mot i planeringen av undervisningen både organisatoriskt och i lektionsplaneringen. Vid Hammarbyskolan är undervisningen i årskurs 1–5 inriktad på kunskapsmålen vilket medför att vissa av läroplanens mål att sträva mot och, som tidigare beskrivits, elevernas inflytande inte lika tydligt kommer till uttryck i undervisningen. Inspektörerna bedömer att undervisningen vid Björkhagens skola och i Hammarbyskolans förskolklasser överensstämmer väl med läroplanens riktlinjer och att lärarna på ett professionellt och genomtänkt sätt ofta utnyttjar det friutrymme som läroplanen medger. I årskurs 1–5 vid Hammarbyskolan bör dock planeringen av undervisningen tydligare utgå från läroplanens riktlinjer.

I läroplanen beskrivs elevernas rätt att av skolans lärare få professionell stimulans, handledning och stöd i sitt lärande. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt provas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder provas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever. Arbetssätt för lärandet skall vila på en grund av vetenskap och beprövad erfarenhet och läraren skall låta eleverna pröva olika arbetssätt och arbetsformer.

Vidare anges i läroplanen att eleverna skall lära sig att lyssna, diskutera, argumentera och använda sina kunskaper som redskap för att formulera och pröva antaganden och lösa problem, reflektera över erfarenheter och kritiskt granska och värdera påståenden och förhållanden. Eleverna skall även ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att arbeta självständigt och lösa problem. Ingen av de lektioner som inspektörerna besöker i årskurs 6–9 rymmer ovanstående moment. Inspektörerna bedömer att lärarna i årskurserna 6–9 vid Björkhagens skola bör utöka inslagen av diskussion, analys och reflektion i sin undervisning.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

Läraren skall enligt läroplanen utgå från varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan. Vidare skall läraren ge utrymme för elevernas förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel, stimulera, handleda och ge särskilt stöd till elever som har svårigheter.

Alla elever vid de två skolorna har en individuell utvecklingsplan som diskuteras i samband med utvecklingssamtalet. Planen innehåller en utvärdering av tidigare mål, en beskrivning av vilka mål eleven skall uppnå på lång och kort sikt samt elevens, vårdnadshavarnas och skolans insatser för att nå målen. I de planer som inspektörerna tagit del av skall flertalet av åtgärderna utföras av eleven eller vårdnadshavarna och målen avhandlar snarare moment och formalia än kunskapskvaliteter som eleven skall utveckla. Inspektörerna bedömer att den individuella utvecklingsplanen bör utvecklas och förbättras så att det tydligare framgår vad eleven skall utveckla samt hur undervisningen i skolan skall stödja denna process.

Inspektionen visar att skolorna har väl utarbetade rutiner för stöd och upprätthållande av åtgärdsprogram. De åtgärdsprogram som inspektörerna tar del av bedöms vara av god kvalitet. Inspektörerna bedömer att skolans arbete med elever i behov av särskilt stöd är av god kvalitet.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Läraren skall enligt läroplanen, utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn. Vid betygssättningen skall all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanen utnyttjas och en allsidig bedömning av dessa kunskaper skall göras.

Elever och föräldrar inbjuds till utvecklingssamtal varje termin. De elever och föräldrar som inspektörerna möter är i stort sett nöjda med dessa samtal och tycker att de får en tydlig bild av elevens kunskapsutveckling. Av intervjuer framgår att eleverna är medvetna om de kriterier och underlag lärarna använder vid bedömning och betygssättning. Vidare framgår att eleverna upplever betygen som rättvisa. I samband med lektionsbesöken ser inspektörerna flera exempel på att betygskriterier delas ut för olika arbetsområden. Inspektionen visar också att lärarna både stämmer av sina bedömningar inom ämnet och bedömningar av de nationella ämnesproven med varandra. Skolan har även deltagit i det kommunövergripande projektet "Likvärdig bedömning och betygssättning". Inspektörerna bedömer att skolorna bedriver ett systematiskt och väl utvecklat arbete för att säkerställa likvärdig bedömning och betygssättning. Vidare bedömer inspektörerna att skolan genomför utvecklingssamtal i enlighet med författningarna.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Enligt författningarna har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Varje skola skall årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen, utvärderingen och utvecklingen av verksamheten. Inspektionen visar att Björkhagens skola och Hammarbyskolan för tillfället inte har någon kvalitetsredovisning. Skolorna har istället valt att ersätta kvalitetsredovisningen med en verksamhetsbeskrivning. Inspektörerna kan vid besöket se och höra lärare och elever bland annat beskriva hur de provar nya arbetssätt för att om möjligt

ytterligare öka måluppfyllelsen. Enligt inspektörerna pågår ett kvalitetsarbete i skolan trots att detta inte redovisas i en kvalitetsredovisning.

Kvalitetsredovisningen skall utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare skall ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen. Som ett led i kvalitetssäkringen bör rektorn analysera de skillnader som finns mellan arbetslagen och lärare gällande kunskapssyn, innehåll i undervisningen, arbetssätt och arbetsformer samt säkerställa att alla elever ges likvärdiga möjligheter att utveckla de kunskaper och färdigheter som uttrycks i läroplan och nationella kursplaner. Inspektionen visar att såväl lärare som elever och övrig personal på skolan är involverade i arbetet med att utveckla kvaliteten vid skolan. Inspektörerna bedömer att skolorna har ett kvalitetsarbete men att en kvalitetsredovisning måste utarbetas i enlighet med författningarna.

Ledning och intern kommunikation

Den som är rektor skall ha pedagogisk insikt, förvärvat genom utbildning och erfarenhet. Särskilt skall rektor verka för att utbildningen utvecklas och rektor har en särställning när det gäller att garantera elevernas rättssäkerhet. För att utöva sitt ledarskap skall rektorn enligt skollagen hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan.

Skolans ledningsgrupp består av rektorn samt fyra biträdande rektorer, två vid varje enhet. De två biträdande rektorerna på Hammarbyskolan delar på 1,25 tjänst, övriga i ledningsgruppen arbetar heltid som biträdande rektorer. Eftersom enheten sammantaget är mycket stor håller rektorn sig förtrogen med verksamheten genom sina biträdande rektorer och arbetslagsledare. Rektorn deltar dock alltid i elevvårdskonferenser och har god kännedom om samtliga elever i behov av särskilt stöd. Däremot gör rektorn sällan lektionsbesök om inte någon elev eller förälder påtalar brister eller uttrycker oro över undervisningen eller situationen i en klass. De elever och föräldrar inspektörerna samtalade med på Björkhagens skola framhåller att de har stort förtroende för att rektorn lyssnar och följer upp deras synpunkter på verksamheten. Lärarna uppger att rektorn har en god inblick i arbetslagens arbete. Vid Hammarby skola uppfattar både elever, lärare och föräldrar att det är de biträdande rektorerna som utövar ledarskapet vid skolan. Lärarna vid skolan efterlyser ett tydligare pedagogiskt ledarskap och upplever att det i den nuvarande organisationen inte finns utrymme för detta. I samtal med inspektörerna instämmer rektorn i dessa synpunkter och förklarar att hon i samband med nedskärningar i budgeten valt att prioritera resurserna för arbetet med elever i behov av särskilt stöd. Inspektörerna bedömer att rektorn är förtrogen med arbetet i skolorna och utövar ett aktivt pedagogiskt ledarskap men att detta måste förstärkas vid Hammarbyskolan.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Tillgång till information om utbildning

I författningarna anges undervisningens omfattning och de val som elever har rätt att göra. I timplanen anges ett visst antal timmar för elevens val. Syftet med

elevens val är att bredda och fördjupa elevens kunskaper i ett eller flera ämnen och innehållet skall vara förenligt med målen i kursplanerna. Urvalet ska vara allsidigt och skolan skall sträva efter att tillgodose elevernas val.

Vid valet av skola till årskurs 6 kan eleverna välja mellan de moderna språken spanska, tyska, franska eller svenska/engelska. När eleverna genomfört sitt språkval inför årskurs 7 tillåter skolan inte att eleverna byter språkval. Endast i de fall som en elev riskerar att inte nå målen i svenska eller engelska ges möjlighet till omval.

I elevintervjuer framkommer att den information om gymnasievalet som skolan ger inte är tydlig, eleverna upplever att de inte får den vägledning som de önskar, utan får skaffa sig den på annat sätt. Inspektörerna vill uppmärksamma rektorn på elevernas upplevelse i denna för dem viktiga framtidsfråga.

Elevens val finns inte vid Björkhagens skola eller Hammarbyskolan, vilket måste åtgärdas. Inspektörerna bedömer att elever som inte önskar fortsätta läsa franska, engelska eller tyska enligt författningarna skall ha möjlighet att göra ett byte till svenska/engelska efter årskurs 6 och att det inte är tillräckligt att ha erbjudit detta alternativ enbart inför valet till årskurs 6.

Personal och materiella resurser

Skolans lärare skall enligt bestämmelserna ha en utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Om personer med föreskriven utbildning inte finns att tillgå, får den som inte uppfyller kraven anställas för högst ett år i sänder. På skolorna har enligt rektorn flertalet av lärarna pedagogisk högskoleutbildning och undervisar i huvudsak i de ämnen de har utbildning för. De lärare som inte har lärarutbildning håller enligt uppgift på att slutföra sin utbildning vid sidan av arbetet. Enligt den officiella statistiken är andelen behöriga lärare emellertid lägre. Rektorn uppger att denna skillnad beror på att flera lärare, av olika skäl, inte har plockat ut sina examensbevis trots att de har tillräckliga kurspoäng för att kunna göra detta.

Enligt lärare och skollädares erbjuds en del fortbildning av staden och stadsdelen men denna ligger inte alltid i linje med skolans aktuella utvecklingsarbeten eller behov. Skolan har i princip inga egna resurser avsatta för fortbildning och inga individuella kompetensutvecklingsplaner finns heller upprättade. Av inspektionen framgår att många i personalen känner stor frustration över bristen på kompetensutveckling.

Lärarna och eleverna har tillgång till olika typer av lokaler, vilket ger förutsättningar för ett varierat arbetssätt. Tillgången till läromedel, IT-utrustning och övrig materiel är god. Båda skolorna har tillgång till bibliotek och det finns utbildade bibliotekarier på båda skolorna.

Inspektörerna bedömer att kompetensutvecklingen vid skolan bör förbättras men att skolan i övrigt har förutsättningar att bedriva sin verksamhet.

Datum	Ort
2007-06-20	Stockholm

Stig Westlund
Malin Winbladh